

get stor opmærksomhed, og ifølge den afsluttende rapport flyttede det faktisk en hel del i opfattelsen og i lysten til innovation og selvstændighed.

Det er samtidig sådan, at formål og centrale kundskabs- og færdighedsområder for det obligatoriske emne uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering samt for valgfaget arbejdsmarkedskendskab indeholder kendskab til det at være selvstændig og det at etablere egen virksomhed. Emnet er også indføjet i faget erhvervsøkonomi i det almene gymnasium.

Såvel i grundskolen som i ungdomsuddannelserne arbejdes der i disse år meget med at indføre reformer og dermed tilhørende pædagogisk fornyelse. Det sker i høj grad med sigte på det, man kunne kalde de indre entreprenøregenskaber, dvs. initiativ, selvstændighed, mod, virkelyst. Og som sagt vil udviklingsprogrammet for fremtidens ungdomsuddannelser understøtte det videre arbejde.

Der foregår desuden en bred vifte af understøttende og forhåbentlig også interesserakabende aktiviteter, som inddrager elever, lærere og erhvervsliv på forskellige måder i et samspil. Jeg vil blot nævne nogle ganske få eksempler:

For det første det nordiske projekt om entreprenørskab i Norden, som inddrager 10 danske skoler fra 1. klasse til gymnasialt niveau. For det andet konceptet Ung Virksomhed, som har deltagelse af omkring 30 erhvervsskoler, navnlig med elever fra hg- og hhx-uddannelsen. For det tredje European Business Game med over 40 deltagende gymnasieskoler. Og for det fjerde forskerspirestipendierne med vægt på forskning og innovation.

Inden for de mellemlange videregående uddannelser gøres der i ingeniøruddannelserne nu meget ud af at kombinere teori og praksis gennem praksisnær og projektorienteret undervisning. Med ingeniørpakken satses der bl.a. på nye uddannelser inden for IT som et af de helt store selvstændighedsarbejdsmarkeder, der er i vækst. Og i forbindelse med finansloven 1997 blev der jo indgået en stemmeaftale om 158 mio. kr. i årene 1997-2000, som bl.a. går til at udvikle nye og attraktive uddannelser inden for dette felt.

Selvstændighedselementet er i øvrigt også blevet tilgodeset i forbindelse med den kendte turpulje.

Inden for de lange videregående uddannelser er der bl.a. foregået en toning af HA- og cand.merc-uddannelser med innovation og

ledelse, og der er desuden et par HA-uddannelser, hvor undervisningen nu foregår på engelsk.

Der er en stigende erkendelse af det nødvendige i et tæt samspil med erhvervslivet, navnlig på handelshøjskolerne, men efterhånden også på universiteterne. F.eks. er der de fleste steder eksterne lektorer fra erhvervslivet, erhvervslivsrepræsentanter i censorkorpserne og eksterne repræsentanter i de styrende organer.

Inden for åben uddannelse er der udviklet flere deltidsuddannelser med et særdeles relevant indhold i forhold til iværksætteri og innovation. Det gælder f.eks. iværksætteruddannelsen, en ny uddannelse, som fra januar i år udbydes ved erhvervsskoler i de større byer, og merkonomuddannelsen, som nu tilbydes i en ajourført uddannelseslinje inden for innovation.

Det gælder også flere diplom- og masteruddannelser, eller toninger heraf, og desuden nedsætter institutionerne i stigende grad rådgivende udvalg, som består af aftagere, der rådgiver institutionerne om uddannelsens profil og afdækker behov.

Generelt finder jeg det meget glædeligt, at der er så stort et fokus på de personlige kompetencer, som er det grundlæggende i forhold til iværksætteri og selvstændighedskultur, fordi jeg også mener, det generelt er fremmende for en forståelse af, at uddannelse har mange dimensioner – ud over den rent faglige også den personligt, den socialt og den alment dannende. Og alt i alt mener jeg, at der på uddannelsesområdet er en god og udmærket udvikling i gang. Som jeg har nævnt, har vi yderligere initiativer under gennemførelse og forberedelse, så jeg synes sådan set, at det er ved at være i en god gænge.

Frode Sørensen (S):

Dette forslag har til formål at fremme de unges interesse for at blive selvstændige virksomhedsejere, og som undervisningsministeren netop har gjort opmærksom på, er det også et mål, regeringspartierne har sat sig. Derfor tager vi gerne denne debat om emnet, skønt Socialdemokratiet, vil jeg allerede sige nu, ikke kan stemme for det foreliggende forslag.

Der er, som jeg vil komme ind på, gennemført meget omfattende initiativer på området. Debatten her i Folketinget i 1995 blev i foråret 1996 fulgt op af en omfattende 2-årig handlingsplan med hele 59 konkrete tiltag, som skulde skærpe de unges smag for og lyst til at blive